

ՊՈԼԻՏԵԼԻԹԻԿԱԼ ԶՈՆԵՐԸ

Պ. Մեյքոն, ֆրանսացի հրապարակա-
գիրն որ Պոլսոյ մէջ անցնող ժողովուրդին
հերքէ իր օրինակը մէջ, և վերջերս
շատ խոսքեր տուած էր իւր վրայ, այս
ժողովուրդին մէջ տարածուած ըրած մեծա-
մարտնչութիւն մէջ տարածուած մեծ ծանր վեր-
ջին հետեւանքը մեծաւ մի քանի օր յա-
ւաքով, ստատիկ տանջանքներէ ետքը, Պո-
լսոյ մէջ անցնող ժողովուրդին հետեւանքը
կրտստ կը մնայ, բայց արդէն պէտք
է զանազան հրապարակուած էր, և ու-
րիշներ ալ՝ Պ. Մեյքոնի օրինակին հետեւ-
անքով հասարակութեան կը յանձնեն ի-
րենց վստահուած գաղափարներն պոլս-
ական հետեւանքներէն առկա խոսքը:

ՓՈՐՔՈՒԿԱԼ

Փորթուկալի մէջ շրթով վիճակը կը շա-
րունակէ, ժողովուրդը դժգոյս է Անգլիոյ
հետ կնքուող պայմանագրին, և ոչ մէկ
կուսակցութիւն, ոչ մէկ կուսակցութիւն
երկրին կառավարութիւնն ստանձնելու կը
յօժարէ:

Երկրին այս շրթով կացութեան առիւ,
Փորթուկալի կոմուէնի (որոյ դուստրն է Փոր-
թուկալի Քաղաքի մէջ) հետագայի
մուտքերն է իւր ամուսնուն՝ Փորթուկալի
յԱմերիկա, և կը կարծուի թէ այս հեռա-
գրին վրայ կոմուէն և իւր որդին պիտի հե-
րաժարին իրենց մտադրեալ ուղեւորու-
թենքէն Ամերիկայի այլ և այլ կողմերը:
Փորթուկալի կոմուէն Միացեալ Նահանգները
գրաւած էր յատկապէս այդչափ չհարաւոր-
նոց և Հարաւայեցող պատերազմի դաշտերն,
որուն ինքն եւս մասնակցած էր իրեն
սպառնալից անգամ չհարաւորնոց ըստ-
կին մէջ:

Փորթուկալի կոմուէնի խնամք կը տես-
նան թէ իւր աղջկան համար իր
է ու է պատմապաշտով մը մեկնել հե-
ռաւալ Փորթուկալէն:

ԱԶԳԱՍԵՐՆ ԼՈՒՐԵՐ

Արժ. Եղիշ Ե. Վարդապետ Դուր-
եան շարժումն սկիզբը Արմաշ ուղեւոր-
եցաւ, ուր, ինչպէս յայտնի է, Դր-
բեմանոց փոխ-տեսչութեան ինչպէս
նաեւ ուսուցչական պաշտօնի մը կոչ-
ուած է:

Վեմ. Պ. Կարապետ Եղեանցի մայ-
րաքաղաք դառնաւ պահուն, Տ.
Եղիշէ վարդապետ հաւանութիւն
յայտնած էր նմա Կարնոյ Սանա-
տարեան վարժարանին մէջ ուսուց-
չական կարեւոր պաշտօնի մը ստանձ-
նելու, սակայն ի վերջոյ չ. Արժեանա-
պատուութիւն բժշկացի խորհրդով հը-
րաժարեալ արդ պաշտօնէն, որով
հետեւ Կարնոյ իրտա կրնային կրնա-
ր փաստաբեր ըլլալ իւր առօրինութեան:

Այս երկուշարժի Մոսկուայէն մայ-
րաքաղաքը հասաւ ռուս իրաւաբա-
նական մասնագէտութեան մէջ ծանօթ
հեղինակ և Մոսկուայի վեհաժողովու-
րդին երկուշարժ հաստատմանտար Պ.
Գրիգոր ձանչեան, Պ. ձանչեան միան-
գամայն անգամ է Մոսկուայի կայսե-
րական ազգայնական ընկերութեան և
առ այս ինչ գրական յանձնարա-
րութիւններն ունի կատարելիք:

Մեզ, իբրեւ յուր, հաղորդու են Ե-
րեւանից, որ այնտեղ վերջին ժամա-
նակներս յուր է պատուով, թէ Սու-
քեան կայսերական Պարգեան պէտք է
թողնել Երեւանի թիմի փոխանորդի
պաշտօնը և իջնաժողովին գնալով, պիտի
վարժի միմիայն Սինոդի անդամի պաշ-
տօն, թէ որքան հաստատ է երեւա-
նցիները համար հետաքրքրական աղ-
բուր, մեզ որոյ յայտնի չէ:

—Տեղական հայոց երիտասարդու-
թիւնը պատրաստուած է ուղարկելու
Թիֆլիսի նախկին թեմական առաջ-
նորդ Արիստակէս կայսերականի մի շը-
քեղ — Էսթ. հայոց զանազան կնիքիցի-
ների տեսարաններով: (Մէջ)

ՆՈՎԱԵՄԵՐԻ ՕՍՈՒԹԻՒՆ

Մայրաքաղաքին առաջնակարգ հայ
փաստաբաններն, Մեմ. Քաղաքական
Գաղափար էֆենտիի նշանաբանութիւն
ընդ Անուանի Օր. Մարիամ Տիրացուեա-
նի, գլուխը Զինուորի պատուարող աղ-
ջակներէն Տիրացուեան Նուարդ էֆեն-
տի, տեղի ունեցաւ երկէ Գաղափար է-
ֆենտիի ընկալարանին մէջ ի Գաղափար
Հարստեանց հանգիստը պիտի կատարի
ի մօտը:

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՍՏԻՃԱՆԵՐ ԵՆ ՊՈՍՏԱՆԵՐԸ

Իւլայի երկրորդ աստիճան տրուե-
ցաւ Հինգերի նահանգին Մէքսիկայի
Հաղ-ճէ Էֆենտիի:

Նախաին գեր-հաղաքարպետի ա-
տիճանի բժշկական վարժարանի վկայ-
եալ չըլլանաւարտ գեղարարութեան
էֆենտի:

Առաջին կարգի Մէքսիկայի պատ-
ուանայն տրուեցաւ Հինգերի գործարա-
նին հրամանատար Ֆերիք Աճմէտ Ֆեյ-
զի փայայի:

Երրորդ կարգի Մէքսիկայի ձիւտեղի
կուսակալի տեղակալ Խուրշիդ փայայի:
Երրորդ կարգի Մէքսիկայի առա-
ջնորդի Պ. Գալիլ կնոյ Տիֆլիս իւր
փայլի:

Ի ԿՈՍՏ. ՊԱԼԱՏ

Առեւտրական և Հանքագործ չի-
նովանցի նախարար Վեմ. Բախի
փայա երէկ կայս. պալատ գնաց և
վեհ. Սուլթանին ինչ ինչ հրամաններն
ստանալէ յետոյ իւր պաշտօնատեղին
դարձաւ:

Ի Բ. ԴՈՒՄԻՆ

Վեհ. Սուլթանին սենեկակցութեան
Արիֆ պէյ, երէկ Բ. Դուռը դնաց և
Բարձր. Մեմ-Եպարքոսին հաղորդեց
վեհ. Սուլթանին ինչ ինչ հրամանները:
—Դատական նախարար Վեմ. Բի-
զա փայա, արքունի դիտարանին տնո-
րէն Բուժարարի էֆենտի և Մէքսիֆի
ժողովոյ անգամ Զորագրոս էֆենտի
երէկ Բ. Դուռն երթալով ինչ ինչ խնդ-
րոց վրայ խորհրդակցութիւն մը ունե-
ցան Բարձր. Մեմ-Եպարքոսին հետ:
—Գնանալ նորընտիր կուսակալ Հա-
ճի Հասան պէյ, երէկ Բ. Դուռն եր-
թալով տեսակցեցաւ Ներքին գործոց
Վեմ. Նախարարին հետ:

—Ամերիկեան գեպայն Պ. Սալաման
Հիլը երէկ Բ. Դուռն երթալով տե-
սակցեցաւ Բարձր. Մեմ-Եպարքոսին
հետ:

ՀԱՅԿԵՐԱՅԻՆ Ի ԿՈՍՏ. ՊԱԼԱՏ

Երէկ գիշեր կայս. պալատան մէջ
չքեղ հաջկերով մը տրուեցաւ ի պա-
տի աւստրիական գեպայն Պառնո
տը Գալիլի, պիւնիական գեպայն Պ.
Պորկրպի և չուէտական գեպայն Պ.
Ռեյֆելդերգիով:

Աւստրիական գեպայնը, խորհր-
դականը, առաջին թարգմանը, զին-
ուորական կցորդը, պիւնիական գե-
պայնը, առաջին թարգմանը, չուէտա-
կան գեպայնը, առաջին թարգմանը,
հիւպատոսն և Օսմ. Կայս. Գանրայի
ընդհանուր տնօրէն Սըր Էտկար Վին-
սըզ իրենց յատուկ կառերով իրիկ-
ուած ժամ 12ին կայս. պալատ գնա-
ցին, ուր արժանաւորաբար պատկերով
ընդունուելէ ու պահ մը հանգիստ
առնելէ յետոյ ճաշի սրահն առաջնոր-
դուեցան: Հաջկերով թիւ սկսաւ ժամ
1ին և տարուեցաւ ժամ 3 1/2ին:

Վեհ. Սուլթանը բարձրանցաւ
Իւր ներկայութեամբ պատուով սեղա-
նը: Արարողակալ Միւնիք փայա վա-
րեց թարգմանի պատուով, կայս. պա-
լատան նուագաձուլաց խումբը հաջ-
կերով ի պահուն գեղեցիկ կտորներ
նուագեց:

Յաւաւոր հաջկերով զեպայնը և
հետեւորդը շնորհակալութիւն յայտ-
նեցին իրենց եղած պատուներուն հա-
մար և իրենց տեղերը վերադարձան:

Սեղանին ներկայ էին նաեւ Սպա-
րապետ Արի Սալիք փայա, Մոլայի
նախարար Հասան փայա, արքունեաց
հրամանատար Օսման փայա, կայս.
պալատան առաջին քարտուղար Սիւ-
րէյա փայա, կայս. առաջ թիւինա-
պահ Փուտառ ու Նալիք փայաները,
վեհ. Սուլթանին բժշկակալ Մալիք-
նէր փայա, կայս. առաջին թիւինա-
պահ Մէքսիկայ փայա, կայս. թիւինա-
պահ Քիզա փայա, Նուրի փայա, Հո-
պէ փայա, Վուտու փայա, կայս. պա-
լատան քարտուղարներէն Կարիֆ
պէյ, Արտաքին գործոց նախարարու-
թեան արարողակալ Իպաշիպ պէյ,
ու օգնականը՝ Դալիպ պէյ և կայս.
պալատան արարողութեան պաշտօն-
եաներէն Հիլի պէյ:

ԱՌՆԻՏՐԱԿԱՆ ԴՈՒՄԻՆ

Դեմաճական լրագիրը կը հրատա-
րակեն համառօտութիւնն առեւտրա-
կան դաշնադրոյն որ, յետ երկար բա-
նակցութեանց, ստորագրուեցաւ ընդ-
մէջ Դեմաճիոյ և Թուրքիոյ, և յա-
նալիկայ տարի գործադրութեան պի-
տի դրուի: Այդ դաշնադրով երկու
պետութիւնը համաձայնած են շահ-
նէն աւելի նպատաւորաբար աղբի
գրութիւններ ընդունել փոխադարձա-
բար: Ասկից զատ, դաշնադրոյն կցեալ
պայմանով մը համաձայն ի Թուրքիոյ
ներքինապետ գեմաճական ապրանք-
ները մեծամեծ առեւտրութիւններ կը
փայտեն: Դաշնադրը կը պատկանի
վեհ. Սուլթանին բոլոր ստացուածոց
կտրուպա, Արիւս և Արիֆէ, և կըն-
քուած է երկար պայմանագրի մը
քանակով տարուան համար:

Դեմաճական կը պատրաստուի կարե-
լի եղածին չափ օգտուել այդ դաշնա-
դրոյ արտադրութիւններէն: Համ-
պուրիկ նաւարարաբար ձեռնարկած են
չորեքնաստիկ զին մը հաստատելի Հիւ-
սիսային ծովու նաւահանգիստները
հաղորդակցութեան մէջ գնելու հա-
մար Կ. Պոլսոյ, Տէտէ-Ալաշի և Թիւր-
նիկի հետ, այսինքն երազակալ թուր-
քիոյ ներքինութեան երեք գլխաւոր
կեդրոններու հետ: այս չորեքնաստիկ
փոխադրութեան գնեքը շատ ժաճան
պիտի ըլլան:

ԿԵՆԴՐԱՐԱՐԻ ՏՈՒՐԻՔ

Բաղադրական ըլլալուն պէյս առա-
ջարկած է Բ. Դուռն որ մայրաքաղաքին
կենդանաբար տուրքը, փոխանակ վար-
ձակալութեան տրուելու, ուղղակի Բա-
ղադրականութեան կողմէ գնանալ:

ՅՈՒՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Յունաց Պատրիարքարանի քաղա-
քական ժողովոյ անգամ Տը. Զորագ-
րոս նախընթաց օր կայսերական պա-
լատ հրաւիրուեալ է ուր վեհ. Սուլ-
թանի առաջին քարտուղար Սիւրէյա
փայա բերանացի զեկոյց մը հաղորդե-
րէ նմա՝ ի մասին Պատրիարքարանի գոր-
ծոց:

Երկուշարժի օրը Բարձր. Մեմ. Ե-
պարքոսը Դատական և Կրօնական գոր-
ծոց նախարարութեան հաղորդեց
Թէքէրէ մը որ կը պարունակէ կայս.
կառավարութեան նպատաւոր որո-
շումն ի մասին Յունաց Պատրիարքա-
րանին և անոր առանձնաշնորհմանց:
Այդ Թէքէրէն երէկ Ֆէնէր գրուե-
ցաւ Դատական նախարարութեան կող-
մէ: (Լ. Հէււտ)

ՄԷՔԻԼԵՊՈԼԻՆ ԴՈՒՄԻՆ

Մէքէլեպուրիկ Դուռն ու Դուռ-
հին իրենց հետեւորդաց հետ երէկ
պալատական կառերով Պոլսոյ կողմն-
անցան և այցելեցին Մեմ Շուկան ու
այլ նշանաւոր վարդեր:

Բարձրատիկան հիւրերը յառաջի-
կայ ուրախ օր պիտի մեկնին մայրա-
քաղաքէն:

ԵՂԵՆԻՆԱԿԱՆ ԱՏԵՆ

Այս աւուր Թ. Հէֆէթի մէջ հետեւ-
եալը կը կարգանք:

Մանուցինք թէ Դուռագրուի ե-
կեղեցւոյ Տ. Սուրբառ աւագ քահա-
նայի վրայ ըլկվորը պարպող անձանց
վերաբերեալ գրութիւնը Դատական
նախարարութեան յանձնուած են:

Այդ, կիմանալք թէ Պոլսոյ հայ-
ցանկին դատաւոր իրենց որոշմա-
դին և վերաբերելու առնելի ընդհա-
նուր դատարանը և իր դատադիրը
պարտաւորով, այդ անձանց Արտատա-
նիշ առնելի կողմէ ռճադործ ճանչ-
ցուած են: Այդ խնդրոյ վերաբերեալ
գրութիւնը Երեւանացաւ առնելի
յանձնուած ըլլալով, դատաստանն ի
մօտոյ պիտի տեսնուի:

ՀԵՂԵՆԻՆԱԿԱՆ ԼՐԱԳԻՐԸ

Մայրաքաղաքին Աթէնքի լրագրաց
ուղղակի հեռագիր մը ծանուցած է
թէ Հեղինական լրագրաց ի Թուրքիա
մտնելուն դէմ գրուած արգելքը վեր-
ցուած է:

ՅՈՒՆԱԿԱՆ ՊԱՏՐԻԱՐԿ

Յուն լրագիրը կը ծանուցանէ թէ
այսօր թէ Ե. Յունաց Պատրիարք Ամեն-
Տ. Դիմեմիսի Սրբապետի անուան տո-
նախմբութիւնն է, սակայն չ. Ամե-
նապատուութիւնն ոչ զոր պիտի ըն-
դունին:

Ի Ե. Յ. Թ. Ե. Ե.

Յուն լրագիրը կը ծանուցանէ թէ
Պ. Օսնըզայն որ այս միջոցին մայրա-
քաղաքը կը գտնուի կայս. կառավա-
րութեան հետ ընկալեցու համար
Բէֆթիլիէ չըլլան պայմաններուն վրայ,
հեռագրած է Եղեկոստի նախարա-
րանու իրադարձութիւն թէ Թուրքիոյ
բոլիշիակ կարգադրութեան վերաբե-
րող զլլալ որ պայմանաց վրայ. Պ.
Օսնըզայն կը խոստանայ գոյացեալ
կարգադրութեան մանրամասնութիւն-
ներն յղել առաջին թիւինապետով:

Եղեկոստի կիմական չըլլանակաց
մէջ կը կարծուի եղբ թէ այս մաք-
սանցի գործողութեամբ եղեկոստական
կառավարութիւնը առեւտրայն 8000
օսկոյ շահ մը պիտի տեսնուի:

Մ. ԱՅՐԵՎԱՆ Ե. Ե. Ե. Ե.

Գործուի օսմ. նախորդ ընդհ. հիւ-
պատոս Անուարուր Մանուկ էֆենտի
Աղաքան որ կայսերան ընդհ. հիւպա-
տու և միանգամայն Դանուրի միջադ-
դային յանձնաժողովին օսմ. պատուե-
րակ անուանուած էր, երէկ իւր պաշ-
տօնատեղին ուղեւորեցաւ Քրասնակա-
նոց հետեւով: Աղաքանն էֆենտի, ինչ-
պէս յայտնի է, երկու ամէն ի վեր
մայրաքաղաքը կը գտնուէր արձակուր-
դով:

ԱՐԴԻԼԵՆԱԿԱՆ ԼՐԱԳԻՐԸ

Էսթէնապոս Պէյ լրագրոյն ի Թուր-
քիա մուտքն արդիւնեցաւ:

ԿԵՆԴՐԱՐԱՐԱՆԿԱՆ ՊՈՐՏՅԸ

Պ. Բոսնիտուն մարդ մը, աղբի-
սաղիւր տալով կայս. կառավարու-
թեան, արտօնութիւն խնդրած է կեն-
դանարանական պարտեղ մը հաստա-
տել մայրաքաղաքին մէջ, կայս. կ-
ռավարութեան կողմէ յորմար դատ-
ուած պայմաններով ու գրութեամբ և
ցոյց տրուած տեղոյն մէջ:

Այս աղբարարի վեհ. Սուլթանին
մատուցելով, Ն. Վեհափառութիւն
հրամայած է Բաղադրան խանէր բարձրաց
վրայ գտնուած պարագ գիտելներու
վրայ տեղ մը յատկացնելով, աղ-
բի-դանարանական պարտեղ մը հաստա-
տել:

Կայս. պալատան առաջին քարտու-
ղարն Առեւտրական և Հանքագործա-
կան ժողովոյ անգամ Տը. Զորագ-
րոս նախընթաց օր կայսերական պա-
լատ հրաւիրուեալ է ուր վեհ. Սուլ-
թանի առաջին քարտուղար Սիւրէյա
փայա բերանացի զեկոյց մը հաղորդե-
րէ նմա՝ ի մասին Պատրիարքարանի գոր-
ծոց:

Յունաց Պատրիարքարանի քաղա-
քական ժողովոյ անգամ Տը. Զորագ-
րոս նախընթաց օր կայսերական պա-
լատ հրաւիրուեալ է ուր վեհ. Սուլ-
թանի առաջին քարտուղար Սիւրէյա
փայա բերանացի զեկոյց մը հաղորդե-
րէ նմա՝ ի մասին Պատրիարքարանի գոր-
ծոց:

ԱՌՈՂՁԱՊԱԼԱՆԻ ԼՈՒՐԵՐ

Հեռագրական տեղեկութեանց հա-
մաձայն, Հայէպի մէջ հոկտեմբեր մե-
կին 23 հոգի հնազանդութեան ընդ-
նոցն 10 և առաջուան բռնաւորու-
նեքն 19 հոգի մեռեր են: Նոյն օրը
Արիֆայի մէջ եւս հնազանդ 3 դէպ-
քեր պատահած են:

Հայէպի առաջնապահական քննիչին
կողմէ երէկ եկած հեռագիր մը ծա-
նուցած է թէ Նահանգի Հարմիր դա-
ռաւակի Ռիֆայի գիւղին մէջ հըն-
դարեալ երեւան երեւելով 20 հոգի բռն-
ուեալ, որոնցմէ 12ը մեռեր են:

ԻՍԼԱՄ ԲԱՐՈՂՁԻՆԵՐ

Ըստ տեղեկութեանց Հէֆէթի, ձեռնհաս իշխանութիւնն որոշած է
կարգը քարոզչին զին Արիֆիէի և
այլ վարդերու պէտք եղած տեղերը,
զերծ պահելու համար այդ տեղերու
խառն ընկալները եւրոպացի միա-
նորներու կրօնական գաւառութեանց
վերաբերեալ խառնութիւններէն Նոյն-
պէս որոշուած է հարկ եղած տեղերն
անկեանոցներ և կրթարաններ հաս-
տատել յանուն իտալականութեան:

ԷԼԹՐՈՂՈՒԿԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐԱՆԻՆԻ

Ընդգծուի էր Էրուր մարտաւառու
զորանքին ընտանաց ի նպատակ 31,728
զորուչի հանգանակութիւն մը եւս ե-
ղած է, որ աւելցնելով նախորդ դու-
մարին 210,643 զորուչին վրայ, ընդհա-
նուր դուռնորն եղած է 242,371 զորուչ:
—Թուրքիոյ տնտեսական յա-
տուկ Մեքէլեպուր մարտաւառու,
բոլոր թուրքիոյ տնտեսական և չորեքնաստի-
կներու հրամանատարը ու սպայ իրենց
կառավար թողած են փետրուարի ամ-
սախտակին կէսն ինչպատու էր Էրուր
զորանքին ընտանաց: Այս կեղեկու-
տաւը հազար զորուչի մօտ դուռն մը
գոյացած է:

Առաջին էր Էրուր մարտաւառուի նա-
ւարարութեան պահուն ծովամայն ե-
ղած հրամանատարաց ու սպայից ա-
նուաններ, թիւով 56:

Հրամանատար միրլիմ Օսման փայա,
առաջին մեքէլեպուր գեղապետ Իսա-
հիպ պէյ, առաջին թիւի գեղապետ Հիւս-
նի պէյ, նաւապետ զեր-գեղապետ Արի-
պէյ, նաւապետի օգնական զեր-գեղա-
պետ ձեմալ պէյ, երկրորդ նաւապետ
Եղիշէպէյ հաղաքարպետ Նուրի պէյ, եր-
րորդ նաւապետ Պաշայի հաղաքարպետ Մեք-
էպ պէյ, չորրորդ նաւապետ Ռոստոմբեյ
հաղաքարպետ Էօմէր պէյ

Հիմնեալ ի Լընտըն յամին 1782

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒՎԾԱՏՈՒՐ, Պորիս, Պաշկե-Գաբու, Լեւոնիա

Ընկերությունն կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և գրամ պարունակիչ ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք Սոյն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկերութիւնն միացած է եւրոպեան 13 լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց գրամագլուխ ու պահեստի դրամն է Աւելի քան 100.000.000 ֆռանք ի խօցօր ներկայացուցիչ համայն Թուրքիոյ

11	21
12	20
1	21